

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Onor. Procuratura

(Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.

— Ziarul apare Marțea și Vinerea —

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
— Articole nepublicate nu se înapoiază. —

Prețul inserțiunilor: un șir peti 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Catedrala ortodoxă română din Cluj

Consistorul ortodox român din Cluj a luat măsurile cuvenite de a se ridica în cetatea Cluj o biserică-catedrală, dela altarul căreia să ridicăm rugăciuni către bunul Dumnezeu, care ni-a rezervat nouă celor de azi zilele mărețe, prin care trecem.

Mijloacele, pentru realizarea acestei juste dorințe a credincioșilor noștri, sânt reduse și nesuficiente; statul, în situația financiară grea de azi, nu ne poate ajuta cum trebuie, și cum ar fi de dorit. În înțelegere cu organele statului superioritatea bisericească din Cluj și-a luat refugiul la „Timbrul Cultural”, care era să se aplice pe biletele de intrare la teatre, concerte, cinematografe, sporind prețul biletelor cu 50 bani. Cu acest fel de ajutor s'au zidit în Cluj multe edificii monumentale, fără să se fi simțit vre-o greutate ori apăsare.

Față de această modalitate de a se contribui la ridicarea bisericii-catedrale ortodoxe în Cluj, presa străină a dat alarmă, frații români dela Blaj au bătut doba mare, și glasurile acestea s'au auzit la București, — astfel dreptul, acordat pentru Timbrul Cultural, a fost revocat, ear biserica a rămas cu spesele confecționării timbrelor, anticipate în suma de 40,000 lei.

Ajunsa biserica la acest stadiu, Consistorul din Cluj a luat hotărârea să facă apel la credincioșii noștri ortodocși. Să ne ajutăm noi pe noi.

Veneratul Consistor arhiepiscopar din Sibiu, cu adresa Nr. 5073. a încuviințat să se desfacă în parohiile arhiepiscopiei timbrul cultural în favorul bisericii catedrale din Cluj.

În vederea acestora, Veneratul Consistor din Cluj s'a adresat direct oficiilor noastre protopopești, ca ele în cercul propriu de activitate să împartă la oficiile parohiale, și prin acestea la întreg poporul nostru din teritoriul arhiepiscopiei în Duminicile apropiate, asemenea timbre culturale. (2 timbre se vând cu 1 leu).

Cu suma aceasta se poate rescumpăra o cărămidă la catedrala din Cluj, și se dă ocasiunea ca să contribuie fiecare credincios al bisericii noastre, cu oarecare jertfă, la ridicarea casei Domnului.

De orașul Cluj ne leagă o serie lungă de amintiri dureroase. În timpul din urmă mărturie vie este procesul memorandumului, — și în timpul războiului temnițele Clujului erau pline de preoți români...

În locul temnițelor, noi ridicăm biserici și institute culturale. Prin acestea

voim să ne dovedim existența și misiunea noastră.

Să cumpărăm cărămizi la zidirea bisericii ortodoxe din Cluj!

Cuvântarea M. S. Regelui

Cu prilejul serbărilor pentru comemorarea semicentenarului morții marelui arhiepiscop Andrei, M. S. Regele a ținut în sala Urania o cuvântare care am publicat-o în extras în nrul 54-55 al ziarului nostru. Eată, în întregime, textul acestei cuvântări:

Insuflețit de aceeaș pioasă și patriotică simțire, care ne-a adunat pe toți ca să pomenim și să prăznuim precum se cuvine memoria marelui mitropolit Andrei Șaguna, am venit să aduc, ca întâiul Rege al României întrunite, prinosul meu de recunoștință și veșnică cinstită acestui apostol al neamului românesc.

Dacă nouă astăzi ne este dat a ne bucura de întrunirea în acelaș stat național a tuturor ținuturilor locuite de români, nu trebuie să uităm, în veselia noastră, că această măreață înfăptuire a fost pregătită sufletește de acei mari stâlpi ai neamului, care luptându-se cu neînchipuite greutăți, s'au îngrijit de viața națională românească pe tărâmul politic, cultural și moral.

Unul din acești bărbați de peste munți, un strălucit și mândru chip, întrupând ideea națională, a fost mitropolitul Șaguna, «Andrei cel dintâi chemat».

Hulit la început ca străin și nu fiu al Ardealului, această odraslă de români macedoneni, rădăciți prin țări străine, a fost rânduit de pronia cerească să reînvieze vechea mitropolie a românilor ortodocși din Ardeal, cari, căzuți sub o ierarhie străină și vitregă, tânjeau în amortire și înțelenire de suferințe seculare atât în ce privește legea lor, cât și în ce privește școala și conștiința națională.

Purtând toiagul păstoresc tocmai în vremurile de mari frământări politice și sociale din anii 1848 și 1866, Șaguna a știut că, odată cu înființarea școalelor de învățătură a preoțimii și a poporului, să se arate și ca un înțelept cărmuitor în toate luptele politice ce s'au desfășurat pentru înlăturarea românilor dela viața obștească de stat. Văzând că împrejurările au adus Transilvania sub jugul minorității maghiare, el și-a potrivit politica sa cu proverbul național: «fă și taci», știind că dreptatea până la sfârșit rămâne biruitoare.

Și sfânta noastră dreptate a învins. Datorită muncii statornice și sârguitoare a

generațiilor trecute, datorită înțelepciunii fruntașilor neamului nostru, datorită vitejiei ostașului român, care a pecetluit cu sângele său dreptatea poporului român, — astăzi întâiul Rege și întâia Regină a României întregite, vin la locașul acela, care, ca un adevărat apostol și înainte mergător, reprezintă calea spre unitatea românească.

Mormântul, la care ne-am închinat astăzi, este modest, dar mare prin însemnătatea lui. Cetatea nu l-a primit, dar l-a primit satul, frumosul sat al Rășinarilor; căci Șaguna știa că, pe vremea sa, în sate sta puterea și izvorul nesecat de vlagă românească. Cu deosebire scumpe ne sânt satele din acest mândru colț al României, locuit de străvechii păstori, așa zișii Mărgineni, cari, în transmigrările lor dela munte la bălțile Dunării și ale Mării Negre până în munții Caucaz, au dus cu ei frumoasele datine și duioasele cântece românești, care au ținut așa de sus simțul de unitate al limbii și al națiunii.

Să ne închinăm cu drag la memoria acestui mare fiu al neamului nostru și să ne gândim la ceea ce poate face un om înțelept, pururea treaz și departe văzător, și să ne bucurăm, că fapta bună este nemuritoare și roadele ei binecuvântate. Să cugețăm la aceea că el a avut în lupta sa așa de puține mijloace materiale și atât de multe piedici din partea unei cărmuiri străine și totdeauna bănuitoare, — pe când nouă ne este dat a lucra în toată libertatea și după voia noastră. Să ne gândim, că el s'a înălțat pe deasupra deosebirilor de ținuturi și confesiuni, când a fost vorba de binele și fericirea neamului său de peste tot locul, fie pe tărâmul politic pe Câmpia Libertății dela Blaj, fie pe tărâmul cultural, la înființarea asociației pentru cultura poporului român, fie pe tărâmul bisericesc; — căci nu trebuie să uităm marea pildă ce ni-a dat Șaguna, care s'a străduit să întrunească sub una și aceeaș mitropolie pe toți românii ortodocși din fosta monarhie austro-ungară, ținând prin aceasta la unirea românilor din Ardeal cu cei din Bucovina și înlesnind astfel viitoarea unificare a întregii biserici ortodoxe române.

În sfârșit în lupta pentru lumina și înălțarea poporului nostru, pătrunzându-ne cu toții, până în adâncul sufletelor noastre, de datoria ce avem, să nu ne depărtăm de acel înțelept și bine cumpănit duh al lui Șaguna, să zicem din toată inima:

Veșnică să-i fie buna și fericita amintire!

La noi, și la alții. Prefectul provinciei Trente în Italia a dat ordonanță în privința numirilor germane pentru localitățile încorporate la Italia. Numiri ca «Sudtiroi», «Deutschtiroi» ș. a., sânt oprite, contravențiile se pedepsesc, ear imprimările, ziare, afișe, cărți poștale ilustrate, care ar reproduce numirile oprite, vor fi sechestrate. Așa este la italieni. La noi, la români, autoritățile noastre tot mai tolerează cea mai învederată germanizare. Noi avem astăzi: *Temesburg* (pe vremea ungarilor, nemții scriau numai *Temesvár*), pentru orașele ardeleni Aiud Târgu-Murăș avem chiar un *Neumarkt*, un *Strassburg*, ear Murășul a devenit dintr'odată *Miresch*, — și a te numeroase germanizări. Par'că sântem o parte din Prusia... Dar, asupra atitudinii *dușmănoase* pentru tot ce e românesc a presei germane dela noi, vom reveni.

Un petec de cer albastru

— Impotriva scrierilor imorale —

În mijlocul cerului înnoat și a furtunii sufletești prin care trecem, ne este dat să întrezărim un petec de cer albastru.

Hârtia este foc de scumpă, unele ziare cu trecut cultural, politic însemnat, sânt silite să dispară; cărțile de școală sânt primejdite, neputând fi cumpărate de toți bieții copilași dornici de carte; cărțile de literatură bună apar, în cea mai mare parte, cu prețuri urcate, încât nu pot servi de nutremânt sufletesc pretutindeni...

Și, în vremea aceasta de criză, câteva reviste de scandal, tipărite pe hârtie bună, cu ilustrații ademenitoare, în toate culorile, își permit luxul să-și sporească paginile și să se laude cu tirajul lor...

O domnișoară-redactoare, care ne cutreeră acum ținuturile, ca să studieze atmosfera și să refereze unei reviste occidentale: «Ideea Europeană», ne povestește că a văzut cum se desfac chiar și prin «Țara Făgărașului» astfel de publicații nesănătoase, și cum se citesc din partea micilor și marilor cetățeni ai României întregite, — ca să nu mai vorbim de Sibiu, Brașov, etc. sau stațiunile balneare, unde vezi din când în când cum «savurează» nu cutare babalăc sau cutare cucoană, ci cutare onorabil și onorabilă, fără pic de rușine, aceste regretabile producții maculatură.

Cu astfel de «lectură» se tâmpesc simțurile, se abrutizează omul din noi, se pierde simțul de gingășie, de castitate, se pierde noblețea din om!

În ședințele Sf. Sinod din 1922 ceruse I. P. S. S. arhiepiscopul Gurie al Basara-

biei să se ia măsuri împotriva cărților și revistelor umoristice și pornografice. În ședința din 8 Martie a. c. a cerut deputatul Toni să se ia măsuri împotriva răspânditorilor de asemenea «literatură», ca să se împiedece întinderea imoralității în mijlocul tineretului. O societate nouă, «Asociația morală a femeilor intelectuale», își începe activitatea cu un inimos apel: «Femei de toate vârstele și toate profesiunile! Sporiți rândurile noastre spre a începe lupta contra celui mai teribil flagel social: imoralitatea, care a adus prăbușirea imperiilor și dispariția națiunilor!»

Strigăte de alarmă se dau în toate țările, din partea unor persoane și instituții cu simț de responsabilitate.

Trebue să ne felicităm că o româncă, dșoara Elena Văcărescu, reprezentanta României la «Societatea Națiunilor», a luat cuvântul la o adunare a acestei societăți, în Septembrie anul trecut, cerând, în mijlocul aplauzelor tuturor, să se găsească mijloace pentru urmărirea traficului publicațiilor obscene, care n'au nici în clin, nici în mănec cu arta. Societatea Națiunilor a pornit acțiune comună, conștie fiind că primejdia amenință pe toate statele și a lansat un chestionar în privința combaterii pornografiei. Ultimul număr din buletinul lunar al Societății Națiunilor ne aduce o veste îmbucurătoare: în decursul lunii Septembrie a. c. se va ținea, din inițiativa Franței, o conferință a imputerniciților statelor, cu scopul de a prepara și a subscrie o convenție internațională împotriva poraografiei.

Franța luase inițiativa unei conferințe internaționale încă de prin 1910, dar a venit războiul și ideea nu s'a depănat mai departe.

La chestionarul trimis de Franța au răspuns până în Iulie 1923 unsprezece state: Indiile, Noua Zelandă, Panama sânt dispuse să accepte convenția în forma prezentată de chestionar; Africa de sud, Danemarca, Anglia, Norvegia, Olanda, Sârbia și Elveția sânt gata să o adopte, cu unele rezerve și modificări.

Belgia refuză să o primească în forma ei actuală. Alte 5 state (și România?) au încunoștințat guvernul francez că studiază chestiunea.

Geutatea stă în aceea că sub noțiunea de «pornografie» să nu se rătăcească și adevărata artă. Raportul Socie-

tății Națiunilor scrie: «Aceste 10 state sânt de părere că înțelesul cuvântului «obscur» n'ar trebui să fie definit în convenție, ci că fiecare stat să aibă puțința de a da termenului semnificarea legală care i s'ar părea mai apropiată».

De sigur se vor constitui comisii speciale în fiecare țară.

E vorba că s'a urnit peatra și că se discută această cardinală problemă de în-sănătoșire publică.

Toți cei buni au datoria să militeze pentru o codificare în legi împotriva pornografiei.

Problema e vrednică de discutat în cercuri cât mai largi. H. P.-P.

Din activitatea clerului

Asociația clerului «Andrei Șaguna», des-părământul Făgăraș, cercul I. și-a terminat activitatea anului curent.

În Galați, Duminecă S. S. Părinți, Ioan Conora preotul Boholțului a predicat *despre rugăciune* în mod pătrunzător gălățenilor participanți numeroși în biserică, și apoi și în școală la conferința poporală, unde a luat cuvântul și Gheorghe Șolca, preotul Calborului și Nicolae Aron preotul Galațului, precum și mireanul Petru Tănase. A colaborat la liturghia în sobor și preotul capelan Vasile Floca al Făgărașului, care ca secretar a primit predica frumoasă dată în scris de pr. Conora.

În Făgăraș, Luni a doua zi de Rosalii, a predicat Gheorghe Șolca despre însemnătatea Bibliei la un public relativ mic, lipsind intelectualii mirenii cu puține excepții. A cântat impunător Romul Taflan. Liturgia în sobor aici a condus-o protopresbiterul Nicolae Borzea, aplicând slujba hramului în jurul bisericii în mod esemplar cu ajutorul prețios al profesorului de religie Traian Păcală și cu asistența obligaților Nicolae Aron și Vasile Floca, primind și aici predica în scris a lui Șolca. La conferința poporală din școală a vorbit protopresbiterul Borzea, Aron și Șolca.

În Beclean, Dumineca a 3-a după Rosalii a predicat profesorul dela liceul «Radu Negru» Valeriu Literat despre: Luminătorul trupului este sufletul; — poporul credincios umpluse biserica până în tinda ei, și armonios dela mic până la mare a știut da răspunsurile liturghiei în sobor cu voci curate, de-și era mai mare dragul să-i asculte, meritul este al crescătorilor lui, bunii dascăli din trecut Gheorghe Taflan și Nicolae Ludu și al celor actuali Nicolae Țuțurea și Moise Bărsan, acești din urmă prezenți. Au colaborat și profesorul de religie dela liceul «Radu Negru» Matei Răduț, Nicolae Aron, Gheorghe Șolca și Vasile Floca. După liturgie, întreg poporul, în sunetul clopotelor, cu prapori frumoși, con-

FOIȘOARA

Documente de reîntoarcere

Glasul bisericii și al neamului nostru, care cheamă la înfrățire și întărire, a fost ascultat, cum au vestit, de părintele protopop din Izvin Dr. Ștefan Pop, reîntors astăzi la sinul bisericii dreptmăritoare a lui Hristos.

Publicăm în cele următoare, cu titlu documentar, actele de trecere ale părintelui Dr. Ștefan Pop din Izvin.

I

P. Sf. Sale Dlui Ioan I. Papp, episcop ort. român, Arad.

Subsemnatul de ani îndelungați mă ocup de studii teologice și mai ales de studii privitoare la istoria bisericii ortodoxe române. Aceste studii mi-au dat convingerea și m'au întărit în hotărârea să Vă fac următoarea solemnă și irevocabilă mărturisire:

Cred cu toată puterea sufletului meu în învățătura bisericii ortodoxe răsăritene. Prin această credință neclintită mă mărturisesc a fi deslegat de orice legături cu biserica gr. catolică, din care am făcut parte până în momentul de față. În temeiul acestei profesiuni de credință mă mărturisesc a fi membru al clerului din eparhia ortodoxă română a Aradului, ne mai recunoscând asupra sufletului meu îndatoriri de

trecere formală după legi de stat. Prin urmare cer P. Sf. Voastre ca din plenitudinea puterii spirituale canonice să mă declarați de primit în clerul eparhial al P. Sf. Voastre.

Țin să mărturisesc cu aceeași solemnitate, că în măsura în care sânt convins despre puritatea adevărilor de credință ale bisericii ortodoxe, am și convingerea, că biserica ortodoxă română a fost, este și va fi singura mântuitoare nu numai sufletescă, ci și națională pentru poporul românesc.

Arad, 16/29 Mai 1923.

Dr. Ștefan Pop

protopop onorar și paroh fost gr.-cat., ear de acum înainte ortodox român în Izvin.

Dr. Teodor Botiș
Emilian, căpitan.

II

Nr. 68 Pres. 1923.

M. On. Domn Dr. Ștefan Pop protopop onorar, paroh, în Izvin.

Mărturisirea credinței ortodoxe, ce Ni-ai făcut-o Sfinția Ta în scris, am luat-o la cunoștință în temeiul puterii noastre spirituale canonice, ca episcop eparhial.

Cu aceeași putere te primim în clerul eparhial al diecezei noastre, cu atât mai bucuroși cu cât Ni sânt cunoscute străduințele de mulți ani ale Sf. Tale, când ai scris lucru de interes

pentru istoria bisericii ortodoxe române și mai cu seamă cu privire la trecutul diecezei Noastre.

În privința aplicării Sf. Tale se vor lua măsuri de Consistor.

Însoțim primirea Sf. Tale în clerul nostru de binecuvântarea noastră arhierescă.

Arad, 16/29 Mai 1923.

Ioan I. Papp, m. p.
Episcop.

III

Ilustrității Sale Domnului Dr. Alexandru Nicolescu, episcop gr. cat. român, în Lugoj.

Primind în ziua de 28 Mai ordinul cu Nr. 1150 și spre a nu vă da un răspuns, care nu ar fi în consonanță cu credințele mele, m'am prezentat în ziua de 29 Mai a. c. la Preasfințitul episcop ortodox al Aradului, căruia i-am făcut mărturisirea de credință ort. orientală, cerându-i să mă primească în clerul eparhiei, ceea ce s'a și făcut.

Cu aceste împărtășiri aş putea considera chestiunea raporturilor mele de rezolvită, dacă nu aş mai avea de spus și un alt cuvânt dictat din adâncul sufletului meu.

Am ieșit din sânul bisericii gr. cat. nu din vre-un resentiment personal și mai puțin pt. vre-o supărare cu Preasfinția Voastră, care mi-ați dovedit o atitudine cu adevărat creștinească chiar și atunci, când mă întrebați despre anumite svo-

„dus de preoțime a ieșit la câmp către O. t. S'a săvârșit și maslu la hotar. După prânzul (dat în grădina vrednicului preot repozat Nicolau Clonța) aranjat de văduva preoției Hareta Clonța și de soția notarului Constandin Surdu a urmat conferință poporală în școală, predicând preotul Galațului Nicolau Aron dintr'un elaborat pregătit în scris despre: Luminătorul trupului luminos și întunecos, scoțând exemple din istoria trecutului și din viața de acum, a oamenilor cu suflet luminat și cu suflet întunecat, cernând trecutul Becleanului, cu bărbați ca renumitul dascăl Braniște, luminatul învățător Ioan Ludu din trecut, din familia cărui a răsărit protopopul Andrei Ludu, apoi harnicul director de bancă Matei Jiga, căpitanul Matei Bărsan, locotenentul Trombițaș, avocatul Dr. Moise Grama, nenea Ioan Cavan, Romul Taftian, comercianții Gheorghe Bărsan, Tuțura și alții. La conferință a colaborat și Gheorghe Șolca și bătrânul vice-notar Ludu. După conferință s'au ținut 12 masle. Predica în scris a lui Aron a fost dată secretarului Flocă.

În Calbor, la Sânziene a predicat Vasile Flocă despre credință, cu deplin succes, (predică completă dată în scris). Și aci s'a făcut maslu la hotar într'un mod demn, urmând după masă și alte 3 masle la particulari. De la serviciul divin au lipsit și aici intelectualii mireni.

În Luța, la SS. A. Petru și Pavel, fiind tocmai în această zi serbarea de 50 ani dela moartea mitropolitului Andrei Șaguna, cerc religios nu s'a ținut. Predica despre Credința tare și roditoare ce era să o țină Conora în Luța, la sf. Ilie la Mănăstirea Macarie (s'a dat în scris secretarului Flocă).

(Va urma)

Stirile zilei

Predică în catedrală. Una dintre cele mai reușite predici s'a rostit ieri, Duminecă, în catedrala Mitropoliei noastre. A cuvântat distinsul scriitor Gala Galaction, nume sub care se ascunde un mare preot al bisericii ortodoxe române, părintele Grigore Pișculescu din București. Sfînția Sa, care astăzi părăsește Sibiul a amintit în frumoase cuvinte gloria miilor de eroi, al căror mausoleu s'a inaugurat Duminecă la Mădărești. Predica neîntrecutului orator a fost ascultată cu deosebită evlavie de credincioșii din toate clasele societății. În aceeași zi s'a ținut serviciu divin în catedrală și pentru serbarea bătăliei dela Mădărești, precum și parastasul pentru regretatul președinte al Asociațiunii Andrei Bărsan. Au asistat, la serbări, reprezentanții tuturor autorităților locale civile și militare.

Călătoria Familiei Regale. Suveranii noștri, plecați la Bled, în Iugoslavia, vor face, însoțiți de principii moștenitori, o călătorie la Veneția pe la sfârșitul lunii August.

Nuntă de aur. Veteranul nostru preot, parohul Nicolae Doctor, din Hașfalău, prot. Sighișoara, și soția Virgintă n. Gheaja, au serbat Duminecă în 12 August a. c. aniversarea 50, a cununiei lor. Felicitări.

nuri cu privire la felul modestei mele activități literare, care nu ar fi fost într'u toate conformă cu concepția zisă catolică. Această prea creștinească atitudine a ilustrității voastre am săpat-o adânc în sufletul meu și ea mă va obliga pururea să vă păstrez un sincer sentiment de gratitudine.

Dar spre a nu vă supăra, poate, prin lungimea vorbei mele, țin să vi-o declar solemn: Motivele trecerii le-am scos din studiile mele îndelungate, cari mi-au dat convingerea despre puritatea credinței bisericii ortodoxe orientale și cari m'au întărit și în cealaltă convingere a sufletului meu românesc, că biserica ortodoxă orientală este mama bună a neamului românesc; astfel viitorul acestui neam, constituit în stat național îl văd asigurat pentru veacuri numai în cadrele bisericii sale naționale, neatrănătoare de nici un fel de legături și interese străine din afară.

Am dorit și doresc deci ca, după sbuciumul celor din urmă ani de frământare sufletească, zilele bătrânețelor, ce mi se vor hărăzi dela bunul Dumnezeu la vârsta mea de peste 57 de ani, să le petrec cu cuget creștinesc și românesc împăcat, nefiind muncit de nici un gând lumesc și continuând a rămânea și pe mai departe acelaș umil preot de sate în buna tovarășie a cărților și studiilor mele.

Polonezi în România. Un grup de intelectuali poloni a sosit în țară pentru a întoarce vizita făcută în Polonia de «Asociația foștilor luptători români». Oaspeții polonezi, sosind în capitală, s'au dus la mormântul «Ostașului necunoscut», unde dl Dr. Kuharski, șeful delegației, a insistat asupra prieteniei dintre România și Polonia, ca o garanție trainică pentru menținerea păcii. În 14 l. c. polonezii au vizitat instituțiile culturale din Sibiu; în muzeul Asociației au admirat costumele noastre naționale. Prefectura și primăria Sibiului li-a oferit o masă, la care au participat toate autoritățile orașului. După amiază au vizitat băile dela Ocna, și Săliște.

Pentru copiii națiunii. O reușită serbare a organizat, în Sibiu și în Ocna Sibiului, comitetul regional al societății «Ocroțirea Orfanilor din război», sub înaltul patronaj al M. Sale Reginei. Duminecă, în 19 l. c., după cheta pentru mărirea fondurilor societății, a urmat serbarea artistico-dansantă în parcul băilor Ocna-Sibiului. Orfanii s'au produs cu recitări, coruri, teatru și jocuri interesante. Apelul comitetului regional a fost întâmpinat cu sprijin călduros din partea oamenilor de bine, cari și de astădată și au oferit obolul micilor orfani ai războiului.

Concertul corului episcopiei din Cluj. Primim: Unul dintre cele mai eficace mijloace de a contribui la propagarea culturii inimii și a minții, la înălțarea și purificarea sufletelor salvându-le de pacostea molipsitoare a materialismului, este, alături de conferințe, cântarea corală bine executată. Corul episcopiei din Cluj, sub conducerea binecunoscutului diriginte Vasile Petrașcu, în executarea programului său de propagandă culturală-muzicală pe lângă alte producțiuni nu a esitat a-și da concursul gratuit de câteori era invitat de către harnicul președinte al despărțământului din Cluj al «Asociațiunii», dl Marin Ștefănescu, cu ocazia înființării de agenturi pe sate și la alte ocazii. La adunarea generală a despărțământului în Lăpușul-unguresc, ținută la 5 August a. c., în urma insistenței președintelui a acelui despărțământ, Păr. Zaharie Man, protopop, și a intelectualilor de acolo, s'a aranjat cu concursul Corului episcopiei din Cluj o petrecere bine reușită. Ziua de 5 August a fost, pentru Lăpușeni și jur, zi de recreație sufletească în acel cuib, durere, prea jidovit. Dimineata, după serviciul liturgiei, s'a oficiat la capela ortodoxă de către păr. protopop, asistat de doi preoți, un parastas în memoria fericitului Andrei Șaguna, răspunsurile le-a dat Corul episcopiei. Păr. protopop, prin cuvinte alese, a scos în relief faptele mărețe ale neuitatului Andrei. De față erau, afară de credincioșii din Lăpuș, dl subprefect al județului Solnoc-Dobâca cu întregul corp al primărilor și notarilor din județ ce se aflau întâmplător în anchetă în Lăpușul-unguresc. După masă s'a ținut adunarea generală desfășurându-se ordinea de zi în mod demn și liniștit. Seara a cântat Corul episcopiei din Cluj în fața unui public neobișnuit de numeros, care a răsplătit cu aplauze frenetice pe vestitul cor clujan. A urmat apoi hora românească și alte jocuri.

Un participant.

Primiți, ilustrissime Domnule episcop, asigurarea respectului personal, pe care ca preot îl voi păstra pururea și față de persoana arhierască al Ilustrității voastre.

Izvin, la 2 Iunie 1923.

Plecat serv
Dr. Ștefan Pop.

În congresul învățătorilor Ardealului, ținut în Arad în 5—7 August a. c. au luat parte și numeroși oaspeți din vechiul regat, din Basarabia, Bucovina și Macedonia, salutați călduros de colegii lor ardeleni. S'au discutat chestiuni ce privesc școala și corpul învățătoresc, între altele: Cum s'ar înfăptui contopirea celor patru societăți învățărești din România, adică din vechiul regat, Ardeal, Basarabia și Bucovina. S'a mai hotărât să se ceară guvernului introducerea limbii române în toate școlile din țara întregită, așa cum prevede tratatul de pace. În ședința congresului, profesorul V. Lazar din Cluj a rostit o cuvântare despre marele dascăl al neamului nostru, Gheorghe Lazăr, a cărui amintire va fi în curând sărbătorită în toată țara.

Gazeta Transilvaniei, apare acum săptămânal, cu speranța ca în curând — în cursul lunii Septemvrie — să și reia apariția zilnică.

Știri școlare. La școala Normală de învățătoare din Beiuș, sânt vacante pentru clasa I, 30 locuri de bursă și 10 de semibursă, pentru clasa V, 5 locuri de semibursă; și 5 locuri de solvă. Condițiile de înscriere sânt cele prevăzute în «Monitorul Oficial» pentru toate școlile normale. Înscrierile se primesc până în ziua de 13 Septemvrie, ear examenul de admitere începe în dimineața zilei de 15 Septemvrie 1923.

Românii din Sârbia. Într'o scrisoare trimisă de țărani comunei Partoș (Torontal) se descrie jalea de acolo: «Sîntem săraci și nenorociți, pentru că holdele noastre mănoase sânt toate peste graniță, la sârbi. Pe vremea lucrului granița e deschisă, — dar când s'aducem rodul chinului nostru, granița se închide ear noi alergăm strigând după dreptate, dobrovoiații sârbi duc recolta jumătate, duc tot ce e mai bun, rămânându-ne nouă numai vaețele și chinul. Așa o ducem noi părtoșenii de patru ani. Lucrăm pentru dobrovoiații sârbi».

Întrunire colegială. Primim: Absolvenții liceului din Blaj, seria 1912/13, sânt rugați să ia parte la întrunirea colegială de 10 ani, care se ține Sâmbătă în 25 August c. în Blaj. — Prof. Augustin Popa.

Convocare. În conformitate cu art. 44 din Statutele «Asociațiunii pentru lit. și cultura poporului român» sânt rugați membrii Comitetului cercual al *Despărțământului Sibiului* a lua parte la Ședința ce va avea loc Vineri, în 24 Aug. a. c. la ora 6, în localul Asociațiunii. Cu această ocazie se atrage atenția că pe lângă membrii aleși de adunarea cercuală fac parte din comitet toți membrii fondatori și pe viață de pe teritoriul Despărțământului Sibiului, 20 Aug. 1923, Dr. Gh. Preda, președ. Dr. Horia Petra-Petrescu, secretar!

Explicabil. În camera lorzilor, cum se anunță din Londra, dl Newton a ținut un discurs, în care atacă violent România. «Ilustrul» lord, care astăzi poartă numele vestit al unui Newton, nu este altul decât: Moritz Neustadt, născut în Oradea Mare, pe atunci Grosswardein.

„Prigonirile“ religioase

Legățiunea regală română din Berna a trimis ziarului *Vaterland* din Lausanne un răspuns la seria de articole în care se aducea acuzaarea, că în România este persecutat de autorități elementul romano catolic. Răspunsul, apărut în *Vaterland* (în 24 Iulie), spune următoarele:

«Legățiunea regală română socotește de datorie ei să protesteze împotriva afirmațiunilor făcute în articolele «Persecuția elementului catolic în România», publicate în ultimul timp în onoratul dv. ziar.

Nu există nici o țară pe lume în care libertatea cultului să fie mai mare ca în România. Pe acest bine cuvântat pământ n'au fost niciodată progromuri, inchiizițiuni, vre-o noapte a Sf. Bartolomeu, sau un cât de neînsemnat spirit șovin și pe care-l găsești chiar și în țările cu cultură mult mai veche decât a noastră. Într'adevăr, în noile provincii au avut de suferit atât biserica ortodoxă, cât și cea catolică ori reformată de pe urma legii agrare. De altfel în această situație s'au găsit și persoanele morale și cele fizice din restul țării.

Astfel au fost expropriate nefârșitele domenii ale Academiei Române, ale Eforiei Spitalului Civil, ale bisericii ortodoxe din Basarabia și Transilvania. Aceasta dovedește limpede că reforma agrară n'a atins numai minoritățile și bisericele catolică sau reformată. Nimeni nu poate pretinde să capete într'o țară o situație privilegiată în detrimentul celorlalți locuitori. O asemenea pretențiune au avut unii magnati unguri cari au crezut că se pot adresa Ligii Națiunilor. Bine înțeles n'au aflat rezultatul dorit. Chestiunea însă a persecuțiunii catolicilor în România, așa cum a fost înfățișată în ziarul dv., face parte din campania de calomnie și neadevăruri, dusă pe atâtea căi variate de dușmanii României.

Legățiunea se socotește obligată să vă pună la dispozițiune toate datele privitoare la școlile ungurești ce aparțin rămurei calvine, ca și acelea privitoare la biserica unită. Datele vor fi pentru ziarul dv. oglinda fidelă din care va reeși cum știe țara noastră «să persecute» confesiunile neortodoxe. (Urmează cifrele).

În prezent, trebuie știut de toată lumea, că minoritatea ungară are mult mai multe școli de toate categoriile, decât le-ar fi îndrituit numărul ei.

În ce privește diferitele confesiuni ale minorităților, România n'a stîrbit cu nimic caracterul etnic al diferitelor biserici. Ajutoarele pe care statul român le acordă bisericilor ungare sînt întocmite pe numărul preoților și nu al credincioșilor, ceea ce constituie un apreciazabil avantaj pentru aceste biserici. Pe de altă parte trebuie evidențiat că în România nu există nici un fel de propagandă care ar avea de scop să mărească numărul credincioșilor ortodocși cu persoane smulse din vre-un alt cult. Toți acei cari au trăit sau au trecut prin România, ca și acei cari cunosc situația bisericilor și a minorităților etnice dela noi, știu cât de nedrepte și calomnioase sînt afirmațiunile făcute în ziarul d-voastră de oameni cari v'au surprins încrederea...

Nr. 515/923

(114) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II-a din Ucea de sus, protopresbiteratul ortodox român al Avrigului, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sînt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și substearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral în Avrig, județul Sibiu, până la termenul susindicat, avînd a se prezenta în vre-o Duminecă sau sîmbătoare la biserică, spre a cânta, cuvînta eventual a celebra, și face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrig, 30 Iulie 1923.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al Avrigului în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Cîndea,
protopop

Nr. 470/923

(115) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I din Sebeșul de jos, protopresbiteratul ortodox român al Avrigului, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sînt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat și stolele satorite prin concludul comitetului parohial din 4/17 Iunie 1923 precum și locuință în natură.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și substearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral ortodox român al Avrigului în Avrig, județul Sibiu, până la termenul susindicat, avînd a se prezenta în vre-o Duminecă sau sîmbătoare la biserică, spre a cânta, cuvînta, eventual a celebra și face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrig, 20 Iulie 1923.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al Avrigului în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Cîndea,
protopop.

„CETATEA”

Bancă Economică-Comercială S. A. Brașov.

Concurs

pentru ocuparea următoarelor posturi de funcționari la Banca «Cetatea»:

1. 4 posturi de contabili și ajutoare de contabili la Centrală în Brașov.

2. 2 posturi de funcționari la Sucursala Cohalm.

3. 2 posturi de funcționari la Sucursala Toplița-Română.

Condiția pentru ocuparea acestor posturi este absolvirea unei școli superioare de co-

merț cu certificat de bacalaureat și practică de bancă. La cereri se vor anexa, pe lângă certificatul de bacalaureat, certificatele de servicii și curriculum vitae.

Cei cu studii academice vor fi preferați.

Retribuția materială se va face în conformitate cu Tabloul de salarizare în vigoare și Pragmatica de serviciu a institutului.

(112) 2—5

Banca „Cetatea” S. A.
Direcțiunea Generală

Nr. 414/1923 prot.

(108) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea parohiei de clasa III Ațintș, protopresbiteratul Murăș-Ludoșului, se se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sînt:

- a) Salar legal dela stat, satorit în temeiul coalei B și a calificației,
- b) Casă parohială nouă, din zid deplin corăspunzătoare și grădină,
- c) 32 jugăre porțiune canonică întregită în baza legii agrare,
- d) Zile de lucru și ferdela de bucate și
- e) Stola.

Concurenții vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul fixat, ear pentru a se face cunoscuți poporului se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sîmbătoare la biserică spre a cânta ori a celebra și predica, observînd dispozițiile art. 33 din regulamentul pentru parohii.

Murăș-Ludoș, la 12 Iulie 1923.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Murăș-Ludoșului în înțelegere cu comitetul parohial concurent.

Romul Popa,
protopop.

La **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

== prețuri moderate ==

Biblioteca Universală

una dintre cele mai de seamă Biblioteci apărute până acum la noi

Nr. 1 apărut 33 ◆ Prețul unui Nr. 1.25 Leu

Lumea copiilor

revistă săptămînală pentru copii, bine redactată, cu ilustrațiuni colorate și instructive

== Prețul unui Nr. 3 Lei ==

Anunțuri și reclame

Singurul ziar care poate fi întrebuițat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Reclama este

sufletul comerțului

Memoriile lui Șaguna

— Volum festiv —

Au apărut:

Memoriile Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna din anii 1846—1871, volum festiv publicat de Consistorul Arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu la aniversarea a 50-a dela adormirea în Domnul a Marelui Arhiepiscop.

Volumul, de 112 pagini, conține însemnările lui Șaguna despre faptele și întâmplările momentuoase din viața sa. După cuvintele introducătoare urmează, an de an, expunerea acestor fapte și întâmplări, care se publică acum întâia oară în întregime.

În volum se mai cuprind și câteva lămuriri, date de răposatul Arhiepiscop-vicar, Dr. Ilarion Pușcariu, cu privire la aceste Memorii, precum și mai multe ilustrațiuni, ear la sfârșitul cărții se poate citi: Ziarul lui Șaguna din 1857.

Cartea se găsește de vânzare în **Librăria Arhidiecezană din Sibiu.**

Prețul 25 lei.

La **Librăria Arhidiecezană din Sibiu** se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școlile secundare:

Ziarul de casă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Cosele pentru registrele de exhibite.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însușări pt. fiecare elev.
Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școlile primare:

Registre pentru absenții și clasificatii.
Matricole școlare.

La **Librăria Arhidiecezană din Sibiu** se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvîntarea I. P. S. Sale Dnui Ioan Meșianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

Mersul trenurilor în Sibiu

Valabil din 1 Iulie 1923.

Plecare spre:		Sosire dela:	
Copșa-mică	dim. 2:30	București	dim. 1:45
Piatra-Olt	dim. 3:—	Copșa-mică	dim. 2:10
Vințul-de-jos	dim. 4:05	Cisnădie	dim. 6:54
Făgăraș	dim. 5:05	Făgăraș	dim. 7:18
Cisnădie	dim. 5:20	Agnita	dim. 8:50
Săliște	dim. 8:10	Copșa-mică	dim. 9:—
Copșa-mică	dim. 10:20	Vințul-de-jos	dim. 9:10
Cisnădie	d. a. 12:25	București	dim. 9:30
București	d. a. 13:45	Cisnădie	d. a. 13:45
Făgăraș	d. a. 14:15	Făgăraș	d. a. 14:13
Copșa-mică	d. a. 14:50	Copșa-mică	d. a. 14:40
Cisnădie	d. a. 17:05	Piatra-Olt Buc.	d. a. 16:15
București	d. a. 17:40	Agnita	d. a. 16:50
Agnita	d. a. 17:45	Vințul-de-jos	d. a. 16:55
Vințul-de-jos	seara 19:40	Copșa-mică	seara 19:15
Copșa-mică	seara 20:—	Cisnădie	seara 18:20
		Săliște	seara 20:40

Băile Ocna Sibiului

Plecare:		Sosire:	
Sibiu-Ocna	6:20, 9:02, 13:55, 16:30, 19:28	Ocna-Sibiu	7:25, 12:41, 15:35, 17:35, 20:46.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane

Redactor responsabil: Dr. George Proca.